

PRESSEMELDING

16.03.2023

SKADELIG SPAREKULTUR?

For Jernbane imøteser resultatene av de granskningene som Samferdselsdepartementet og Bane NOR skal gjennomføre av Follobaneprojektet. Er det gjort feil eller forsømmelser blir det en sak om garantier, ansvar og om jernbanesektoren har tilstrekkelig kompetanse. For Jernbane har ikke noen oppfatning om dette. Derimot vil vi spørre om det kan finnes en generell sparekultur fra politikken til planlegging og prosjektgjennomføring som kan få negative utfall?

Når et prosjekt er regulert går transportetaten i gang med optimalisering. Et mål er å spare energi, materialer, inngrep og klimagassutslipp. Det er aktverdige formål. På den annen side finnes det standarder som er satt av en grunn. Samferdselsanlegg skal helst tåle mye og vare lenge.

Så er det anbudsprosessene. Lavest mulig pris kan være et race mot bunnen for alle. Normer og standarder skal motvirke dette, men vi antar at forventninger og krav om å velge laveste pris er stor.

På Follobanen gjorde Jernbaneverket om på et av delanbudene fordi det bare kom inn et tilbud som de mente lå for høyt. I ettertid veit vi hvordan det gikk. Jernbaneverket ble dømt til betale erstatning til Skanska. Entreprenøren som kom inn i stedet, Condotte, gikk konkurs. Vi vet ikke hvorfor, men kan de ha hatt for mange underfinansierte kontrakter? Om det ble noen netto besparelse av Jernbaneverkets grep kjenner vi ikke til. Uansett medførte det en forsinkelse av anlegget.

Varmeutvikling og røyk fra høgspontanlegget førte til at Follobanen måtte stenges 29.12.2022. Noe av det som viste seg ikke å holde mål var 2,4 km med høgspenkabler med tilhørende skjøter og endeavslutninger. Kan man ha spart en mill. eller noen 100-tusen på å velge en billigere kabel?

Vi spør om slike forhold kan være utslag av en generell sparekultur, uten at det skal pekes på noen bestemte personer. Store utbygginger koster milliarder. Hvor produktivt er det å spare noen millioner her og der, i hvert fall om man befinner seg i områder hvor man nærmer seg noen marginer? I ettertid er det også en regning å betale. Bane NOR anslår prisen på utbedringene på Follobanen til i underkant av 100 mill. når alt er utført. I tillegg kommer forsinkelsen av nytten av anlegget.